

СТАНОВИЩЕ

от проф. дфн Величко Руменчев

ОТНОСНО ДИСЕРТАЦИОНЕН ТРУД НА ТЕМА

Реторически стратегии на НАТО в България

Информационната политика на

Алианса, изпълнявана през уеб-базирани

комуникационни канали, в периода 2016 – 2021

Всяка теоретична разработка, свързана с НАТО, от създаването му до ден-днешен, е актуална, независимо дали става дума за история или съвременност. И в международен, и в български план. Представлява интерес за широк кръг изследователи и широката аудитория, която проявява интерес към въпросите за войната и мира, за колективната сигурност, опазването на демокрацията и демократичните придобивки и пр. Авторът правилно е конкретизирал това необятно море от проблеми в български контекст. В този смисъл още в началото на това становище ще отбележа, че изцяло приемам приносните моменти в дисертацията, които в целостта си са ориентирани към България, с което във висока степен се запълва теоретичният и фактологичен вакуум, който тази дисертация, ако не запълва изцяло, а това не може да направи самостоятелно нито един научен труд, то поне започва да го запълва. Макар и с възможен широк адресат, дисертацията има своите основни целеви аудитории и в това отношение трудът изпълнява своята основна функция – да обслужи специалистите и тяхната периферия. Изследвани са комуникациите на НАТО в България, както и документите на НАТО и България, регламентиращи дейностите по публични комуникации, и прилагането им на практика в България чрез публикации в уеб-базирани канали, като акцентът е поставен на това, което отнася тази тема към катедра „Реторика“ – реторическото осмисляне на обществено-политическия дискурс, на формулирането на послания, определянето като водещи в разработката на реторическите

аспекти относно тактически и стратегически комуникативни стратегии на Алианса в България. Авторът подчертава, че основният акцент е поставен върху съвременното поради изключително съгъстената международна обстановка и огромния обем проблеми, които тя поставя – главно съдържане на противниците и намаляване на риска в тактически и стратегически план. Подчертано е, че тук е и мястото на военната реторика и ролята ѝ като част от политиката на Алианса – след края на Студената война и особено в последно време. Авторът изяснява предмета и обекта на изследването, като определено амбициозно изглеждат формулираните от него цели. Особено установяването на „причините за ниската ефективност на прилаганите комуникационни модели за обществено приемане на мисията и ценностите на Съюза, за убеждаване в необходимостта от членство на България в НАТО и за изграждане на устойчиво доверие в тях“. Това е изключително сложен и многоаспектен въпрос, свързан с история, култура, религия, народопсихология и разбира се, с комуникативни стратегии и реторика. Само този въпрос би могъл да бъде обект на голяма докторска дисертация. Би било добре, ако на този проблем в дисертацията беше посветена самостоятелна глава, но очевидно не това е била целта на автора. Акцентът, както личи от названието, е другаде – работата е постигнала целта си.

Докторантът си е поставил задачи, които трябва да бъдат изяснени в съответен порядък, а именно:

1. разглеждане на теоретичната рамка на политическата и военнополитическата реторика;
2. преглед и анализ на реторическите аспекти в документите, регламентиращи изпълнението на комуникационните политики на НАТО и България;
3. реторичен анализ на практическото изпълнение на регламентиращите документи, вкл. публикациите в официалните интернет страници и профили в социалните мрежи;
4. дефиниране на изводи и препоръки за повишаване на ефективността.

Дисертационният труд е с обем 144 стр. и съдържа увод, три глави и заключение, а също и ползвана литература и приложение. Авторът е запознат със специалната литература – както в областта на реториката, така и тясно специализираната по темата. Ползвани са достатъчно количество печатни издания и електронни източници, както и нормативни актове, което се е отразило на компетентността на автора.

Първа глава разглежда политическата реторика. Докторантът трябва да бъде поздравен, че не е допуснал доста често срещания в дисертационни трудове по реторика неуспешен опит за подробен исторически преглед на реториката, като се започне от възникването и до днес. За разлика от хронологичния преглед на реториката, Борис Ценов е избрал тематичен подход и разглежда основни съчинения, автори и приемственост. Макар и относително кратко и обособено са разгледани тенденциите в развитието на реториката и конкретно политическата, чийто вид е военната. Както казва Клаузевиц: „Войната е продължение на политиката с други средства“. След като е заявено теоретичното поле – политическа/военна реторика, отново поздравявам автора за подхода по-нататък в изследването.

Втора глава е посветена на нормативната база на реториката и по-конкретно на рамковите ѝ документи – на НАТО и български. Материята е от такова естество, че изисква скрупулъзното ѝ изследване, което авторът е направил в достатъчен обем. Подобно на съдебната реторика и тази реторика не може да мине без това. Тя и поставя рамка и изисквания вътре в нея.

Трета глава е посветена на формулираната още в заглавието на дисертацията материя за „Информационната политика на Алианса“, изпълнявана през уеб-базирани комуникационни канали, в периода 2016 – 2021 от главната квартира на НАТО и компетентните институции в България.

Приложението дава възможност на читателя лично да се запознае с документите, ползвани при изследването, което според мен е положително.

В заключение заявявам, че предложеният научен труд на докторант Борис Ценов притежава необходимите за

дисертационен труд достойства и може да бъде защитен успешно.

17.05.2024 г.

София

A handwritten signature in blue ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the end.

Проф. дфн Величко Руменчев